

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Vrednost za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 210. — ŠTEV. 210

NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 8, 1922. — PETEK, 8. SEPTEMBRA, 1922.

VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

TURŠKE ČETE BAJE MORE AMERIKANCE

Turki baje uničujejo ameriške misijone, a ameriška vlada ne stori ničesar proti temu. — Dobro premišljena in organizirana kampanja. — Turki izdajajo oficijelne slike o umorih in masakrih. — Na stotine otrok potopljenih.

New York, 7. septembra. — Rev. Ralph Harlow, profesor zgodovine in sociologije na ameriškem kolegiju v Smirni, ki je dospel včeraj v New York, je poln ogorčenja nad okrutostmi in masakri Turkov. Pravi, da bi se lahko napravilo konec temu položaju, če bi se zavzniki zanimali nekoliko manj za svoje trgovske interese ter nekoliko več za svoje obveznosti napram človečanstvu.

Turki so izjavili, da nameravajo odpraviti vse krščanske in ameriške naprave v Mali Aziji in ta svoj sklep so tudi pričeli izvrševati, — je rekel. — Vsaki dan pobijajo in more Amerikance, a ničesar se ne stori proti temu. Nekaj mojih najboljših prijateljev je bilo umorjenih. Harry Holbrook, načelnik Manual Training School, je bil ubit pred kratkim in ničesar ni bilo mogoče storiti, da se dobi zadostilo za ta umor. Odposlan je bil neki preiskovalec ameriškega poslanstva, da preuči celotno zadevo, a Turki so skušali naprtili zločin nekemu staremu Armenu in mi smo morali uporabiti vse svoje sile, da ga rešimo smrti. Imeli smo dokazne proti Turkom, ki je izvršil umor. Poznali smo ga ter vedeli, da je bil poslan iz Carigrada.

Okrutosti, katere izvajajo Turki nad Grki in Armeni, se rogajo vsakemu opisovanju. Žid Henry Morgenthau je rekel, da bo našel sredstva, da se spravi vse te ljudi iz dežele, a Turki tega niso hoteli dopustiti. Hoteli so pomoriti vse Armence.

Turki se tako zelo veselo svojega morenja, da so dali napraviti celo oficijelne slike o umorih in masakrih. Jaz sem imel več takih oficijelnih slik, katere sem izročil ameriškemu konzulu, naj jih pošlje v Washington. Kažejo turškega guvernerja neke province, nekega turškega generala in več nadaljnjih turških častnikov in svečnikov, ki zrejo na rablja, ki mori uboge žrtve. Le predstavljajte si ljudi, ki niso le pripravljeni prisostvovati takim grozotam, temveč ki so dali celo napraviti slike teh grozot. Take ljudi pa so postavili kot vladarje nad preostale kristijane na Bližnjem iztoku.

Kako moremo prenesti vse to mi, ki živimo tam? Nekateri med nami tega ne prenesajo. Neki uslužbenec Standard Oil kompanije je pred kratkim izvršil samomor, ker so mu grozile, katerim je bil priča, zmedle pamet. Neki član ameriškega konzulata je izvršil samomor, potem ko je bil priča, kako so vtopleli na stotine otrok ob obali Črnega morja.

Vse to pa je posledica mednarodne ljubosumnosti in mednarodnih intrig. Turke podpirajo Francozi, ki so jim dobavili uniforme, municijo in druge stvari. Dva francoska častnika v turški službi, katere so ujeli Grki malo pred mojim odpotovanjem, sta se ustrelila.

OBLEKA PO MERI — DEVET DOLARJEV.

Washington, D. C., 7. sept. — John Martyn, privatni tajnik vojnega tajnika Weeksa, se je vrnil včeraj s svojih počitnic, katere je preživel v Panami. S ponosom je pokazal svojo novo obleko, ki ga je stala, kot pravi sam, celih devet dolarjev. Kupil je namreč štiri prazne vreče za moko za en dolar ter si dal napraviti iz njih obleko. Za delo mu je neki krojač v Panami računal osem dolarjev. To obleko je mogoče primerjati z najlepšo v Palm Beach obleko. Blago je zelo gosto ter varuje človeka iz vrstno pred dežjem.

ALI BODO REŠILI ŽIVE?

Ali jih bodo rešili? — To vprašanje lebdi na ustnicah vseh, ki so čitali, da je zajetih v Argonautovu v Californiji sedemindeset rudarjev širiti soč čevljev pod površino. Njihovi tovariši delajo noč in dan, da bi prišli do njih. Reševalci so opremljeni z velikimi zalozami kosa. Pred par dnevi so poročali listi, da so zajeti rudarji odgovorili na signale.

NEMČIJA BO NAJBREŽE OBDAČILA POŽREŠNEŽE

Siromaki se jeze na bogatince, ki preveč jedo. — Vlada skuša uvesti zmernost v vseh ozirih.

Berlin, Nemčija, 7. septembra. V nemških mestih bodo najbrž kmalu prišli v navado takozvani progresivni obedi. V restavracijah, ki imajo več nadstropij, boste lahko zavžili raka, kavijar in juho v prvem nadstropju, nadaljnja mesna jedila v drugem nadstropju ter šampanjca z dezertom v tretjem.

Vse to se bo zgodilo v namenu, da se izognete plačevanju takozvanega požreškega davka. (Schlemmer-tax).

Med nižjimi, to je manj imovnimi sloji nemškega prebivalstva je opaziti vedno naraščajoče ogorčenje proti ljudem, ki pojedajo več kot je dobro za njih želodec in splošno zdravje. Občinski svet v Berlinu in drugih mestih so radjete pričeli razmišljati o sprejemu in izvedenju tega davka, da preprečijo požrešništvo ter uveljavijo med ljudmi praprosto življenje kot ga je priporočil pruski minister za notranje zadeve.

MATI POSTALA ŽENA ADOPTIJANEGA SINA.

London, Anglija, 7. sept. — Mrs. Matilda Schickel iz Brentwood se je ravnokar poročila s svojim posinovljencem Robertom. Adoptiral ga je pred petnajstimi leti, ko je bil on mladič, ona pa mlada žena. Od takrat naprej je Robert vzrastle v lepega in močnega človeka in ona je postala udova.

Bila se mu mati in sestra in sedaj sem njegova žena ter ga ljubim bolj kot kdaj poprej, — je izjavila.

IZ LIGE NARODOV.

London, Anglija, 7. septembra. Lord Cecil je izjavil Ligi narodov, da mora rešiti vprašanja reparacije in vojnih dolgov, če hoče sploh kaj pomeniti.

pa so se spomnili, da je pretil von Gagner z dvobojem.

Von Gagner je bil spoznan krivicam umora ter obsojen na petnajst let ječe ob trdem delu.

11 NADALJNIH ŽRTEV LESNEGA ALKOHOLA

Enajst ljudi je že umrlo v Brooklynu na posledicah zavzivanja lesnega alkohola. — Preiskava glede razpečavanja.

New York, 7. septembra. — Od večeraj naprej je število žrtev, katere je zahteval lesni alkohol v Red Hook okaju v Brooklynu, naraslo na enajst in dvanajsta žrtev istega strupa je najbrž neke pristaniški delavce, ki je umrl v Long Island College bolnici.

Pet in petdeset let stari Martin Connolly in njegov petdesetletni svak Paden, ki sta stanovala skupaj, sta umrla danes zjutraj vsled zavzivanja lesnega alkohola, kot poroča policija. Prvi je zbolel zvečer krog desete ure, drugi pa ob treh zjutraj ter umrl eno uro pozneje.

Včeraj so umrli za istim strupom neka Mrs. Nelson, stara devet in štirideset let, neki Miha Keenan in neka Mrs. Johnson, stara dva in trideset let.

Pristaniški delavci, katerega smo omenili zgoraj, je prišel večeraj zvečer domov ter se zgrudil nezavesten na tla. Zdravniki so takoj spoznali, da je je zastrupljen od slabega alkohola.

Čeprav se je na vse strani razširilo vest, da cepajo ljudje kot muhe vsled zavzivanja lesnega alkohola, ter je policija v družbi zveznih in državnih agentov strogo zastražila vse znane butlegarje, so v dotičnem okraju še nadalje prodajali in zavživali žganje. Mrs. Johnson je kupila žganje šele včeraj zjutraj. Krog poldnevov popoldne pa je že ležala mrtva v bolnici. Petnajst minut po zavžitju "žganja" je popolnoma oslepla.

DANSKI PRINC PRELOŽIL POROKO.

Kodanj, Dansko, 7. septembra. Danski prestolonaslednik Fridrik je preložil na prihodnjo spomlad svojo poroko s princesinjo Olgo, neakojno grškega kralja Konstantina. Poroka bi se morala izvršiti tekom jeseni, a izkazalo se je, da ne bo mogoče pravočasno renovirati gradu Amalienburg, kjer sta hotela stanovati novoporočena poroka. V tem gradu je stanovala preje ruska carica-udova, sestra angleške kraljice-udove Aleksandre.

ŽELEZNICAM JE MIR POSLEDNJA BRIGA

Železnice izjavljajo, da se ne pogajajo glede miru, a iz Chicaga poročajo, da razmišljajo nekatere o uravnavi stavke. — Tudi štrajkarski voditelji so prepričani, da dogovor ne bo tako kmalo dosežen. — Proti ustavnemu povelju.

New York, 7. septembra. — Polom stavke se bliža, — je izjavil včeraj Thomas de Witt Cuyler, predsednik zveze železniških eksekutivnih uradnikov v neki izjavi, v kateri zanika sporočila, da se vrše pogajanja glede zaključitve stavke uslužbencev v železniških delavnicah. Dostavil je, da so železniški izvrševalni uradniki popolnoma zadovoljni s sedanjim položajem.

Če hoče narod Združenih držav le še nekaj časa kazati svojo dosedanja dobro voljo, se bo sedanja stavka železničarjev končala na tak način, da bo v bodoče javnost primerno zavarovana pred takim neupravičenim motenjem transportacije, — pravi Cuyler. Zveza eksekutivnih uradnikov je nadalje sporočila, da je bilo število naloženih kar v preteklem tednu večje kot kdaj iz začetka stavke.

Tudi stavkarski voditelji v tem okraju so zanimali poročila, da bo kmalu uveljavljen dogovor. Obenem pa napadajo na oster način ustavno povelje zveznega sodišča v Chicagu, naperjeno proti unijam železničarjev.

Atlantic City, N. J., 7. sept. — Voditelji delavskih unij vsake vrste so pričeli včeraj prihajati semkaj na letno konferenco izvrševalnih svetov Ameriške delavske federacije. Konferenca se bo pričela v petek ter se bo odgodila po dovršenju svojega dela. Samuel Gompers se mudi tukaj že par dni, a do sedaj ni dospel še noben zastopnik uslužbencev v železniških delavnicah. Glavni predmet debate na konferenci bo seveda postopanje vlade, ki si je izposlovala ustavno povelje proti stavkujočim uslužbencem v železniških delavnicah.

Tukaj nahajajoči se delavski voditelji so že razmišljali o položaju z vsakega vidika. Brez dvoma obstaja velika ogorčenost proti vladi ter se bo zahtevalo energičen nastop, da se spravi s poti ustavno povelje. Predsednik Gompers se ni hotel niti z eno besedico dotakniti se sedanjega položaja.

prine je sedaj eden najbolj pogostih posetnikov v Doornu. Poročajo celo, da bo dobil od nizozemske vlade dovoljenje, da sme zapustiti otok Wieringen ter se preseliti k očetu.

PRIJETNA ZABAVA Z AMERIŠKEM ČEKOM

Berlinski pismonoša se je postal ameriškega čeka za stosedemdeset dolarjev. — Cele reke vina.

Berlin, Nemčija, 7. sept. — Neki pismonoša, ki je prišel v skušnjave ob pogledu na lepo rojeno pismo iz Amerike, je slednje odprl ter našel v njem ček za sto in sedemdeset dolarjev, ki je bil vsled tega vreden skoro tristo tisoč nemških mark. S tem čekom je šel v neko znano gostilno, sklical skupaj vse svoje tovarše in prijatelje, katerim je priredil veliko pojedino. V plačilo je predložil ček. Gostilničar pa bi ne mogel spraviti čeka v denar, tudi če bi hotel. Stvar se mu je zdela sumljiva, kajti na čeku je zapisal ime neke ženske. Poklical je policijo in ta je preiskala žepne pismonoše, ko je bil nezavesten od preobilo zavzitega vina. Izsledila je nato neko Miriam Walter, na katero je bil naslovljen ček ter ji slednjega izročila, dotim je moral pismonoša romati v ječo.

Gostilničar trdi, da so popili pismonoša in njegovi tovariši za nekoliko sto tisoč mark vina.

Rop tega čeka je le ena izmed številnih primer poneverjenj pismem iz Amerike, odkar je pričela nemška marka tako strašno padati.

OBSTRELIL DEKLICO TER IZVRŠIL SAMOMOR.

Potem ko je 26-letna Dorothea Bright iz Brooklyna povedala svojemu zaročencu, detektivu Alfredu Blassu, da je njunine zaročnice, je slednji dvakrat ustrelil nanjo ter izvršil nato samomor.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, AVSTRIJI ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpošila na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

300 kron	 \$ 1.10	1,000 kron	 \$ 3.40
400 kron	 \$ 1.45	5,000 kron	 \$ 16.50
500 kron	 \$ 1.80	10,000 kron	 \$ 32.00

Italija in sosedeno ozemlje:

Razpošila na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

50 lir	 \$ 2.75	500 lir	 \$ 24.00
100 lir	 \$ 5.10	1000 lir	 \$ 47.00
300 lir	 \$ 14.40		

Za pošiljave, ki presegajo znesek dvajsetisoč kron ali pa dvatisoč lir dovoljajemo po možnosti še posebni popust.

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dospe poslani denar v roke. Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte posebno oglaš v tem listu. Denar nam je poslali najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

